

Nr 423

Av herr **Werner**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100, med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

De i Kungl. Maj:ts proposition nr 100 framlagda förslagen till bl. a. nya regler för avskrivning av värdet av i rörelse ingående inventarier och lager torde böra erkännas utgöra en i stort sett godtagbar lösning. I viktiga avseenden har departementschefen sökt jämka mellan stridiga intressen, och de ändringar eller kompletteringar, som han ansett sig böra göra i de sakkunnigas förslag, har skett efter avlyssnande av de sakligt bärande invändningar, vilka i vissa avseenden gjorts från företrädarna för näringslivet och i ärendet hörda remissinstanser.

Även om man sålunda i allt väsentligt måste godtaga finansministerns förslag såsom en användbar kompromisslösning, uppstår dock vid själva övergången från tidigare gällande avskrivningsbestämmelser till de nya skärpta reglerna vissa svårigheter, vilka icke torde böra lämnas obeaktade. Härmed avses närmast beskattningen av sådana lager, vilka enligt nu gällande lag och med stöd av legaliserad praxis nedskrivits, ofta till mycket låga värden. Tillämpningen av de nya strängare reglerna måste leda till att tidigare nedskrivet lagerkapital i viss omfattning nu framkommer som beskattningsbar vinst.

Enligt de verkställda undersökningarna är storleken av dessa nedskrivningsbelopp betydande, och ingenting motsäger att de omfattande summorna kan ligga vid den övre gränsen av de i propositionen angivna talen. I många fall rör det sig härvid om nedskrivningar i konsolideringssyfte, vilka skett sedan lång tid tillbaka och som sedan fått följa företaget såsom en konjunkturutjämnande och stabiliserande faktor av för en jämn produktionsutveckling betydande värde.

Vid framtagning till beskattning under en alltför kort tidrymd av de betydande marginalvärden som nu obestriddligen måste framkomma, kan erläggandet av de ofta mycket betydande skattebeloppen, tillika med den fortlöpande årliga skatten, medföra likviditetssvårigheter, hinder för produktionsfrämjande rationaliseringsåtgärder och besvärande störningar av själva driften.

Såsom en allmän rättsgrundsats vid all lagstiftning bör beaktas, att förhållanden, vilka uppstått under medgivande eller skydd av äldre lag, icke bör diskrimineras genom verkningarna av övergången till ny lag.

Även om fall kan påvisas, där en rörelseidkare har utnyttjat de lagliga möjligheterna längre än lagstiftaren har avsett, är ett sådant förhållande, vilket under en lång tid legaliserats genom av skattemyndigheterna erkänd praxis, att betrakta som fullt legitimt så länge lagstiftningen består. Vid tillämpning av nu föreslagna ändringar i reglerna för avskrivning av lagervärde bör därför, så långt detta är möjligt, undvikas att verkningarna framstår som någon diskriminering mot ett hittills legitimerat rättsförhållande. Härjämte bör beaktas den i detta fall särskilda omständigheten av penningvärdets fall under de senare åren, en omständighet som tillskapat materiellt fiktiva värden, vilka icke rimligen, vid deras siffermässiga framtagande, kan bilda en materiell grund för beskattning. Härvid synes alltså stor varsamhet vara av nöden.

För att mildra verkningarna av övergången i berörda avseenden, utöver de jämkningar som av Kungl. Maj:t redan föreslagits, synes under utskottsbehandlingen böra göras en översyn av de i propositionen föreslagna övergångsbestämmelserna beträffande lagervärderingen. En möjlig väg synes härvid vara att förlänga den av Kungl. Maj:t föreslagna övergångstiden med ytterligare två år. Såsom förut antytts torde för vissa företag det framkomna lagerkapitalet vara av den storleksordningen, att erläggandet av de härå belöpande skatterna, jämte de ordinarie, synes behöva fördelas på ett längre antal år.

Denna utsträckta fördelningstid torde kunna indelas på så sätt, att jämlikt propositionen nu gällande regler tillämpas vid 1956 års taxering, att vid 1957 och 1958 års taxeringar som lägsta värde å varulager enligt huvudregeln godtages 20 procent samt vid 1959, 1960 och 1961 års taxeringar 30 procent av lagrets anskaffningsvärde, varigenom de nya bestämmelserna sålunda skulle träda i full tillämpning först vid 1962 års taxering.

Med åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 100 måtte fastställa övergångsbestämmelserna rörande beskattning av de genom de nya grunderna framkomna lagervärdena i enlighet med i motionen angivet förslag.

Stockholm den 18 mars 1955

Osc. Werner